

Pääkirjoitus

SINIKKA RAJANIEMI
Ylijohtaja, Fimea

ROKOTTEIDEN JA MIKROBILÄÄKKEIDEN TAITAVA KÄYTTÖ EDISTÄÄ TERVEYTTÄ

Rokotteiden ja mikrobilääkkeiden (antibioottien eli bakteerilääkkeiden) käytöllä on menestyksellisesti juurittu infektiosairauksiin liittyvää kuolleisuutta ja sairastavuutta myös Suomessa.

Kansallisen rokotusohjelman tavoitteena on suojata kansalaiset mahdollisimman hyvin rokotuksin estettäviä tauteja vastaan. Rokotukset ovat vapaaehtoisia ja maksuttomia. Ensimmäinen Suomessa käyttöön otettu rokote oli suunnattu isorokkoa vastaan. Rokotusohjelman uusiin tulokas on puolestaan HPV-rokote (Nohynek ym., tässä numerossa).

Kansallisen rokotusohjelman painopiste on ollut lasten infektioitautien vähentämisessä. Väestössämme on kuitenkin yhä enemmän ikääntyneitä ja infektioille alttiita riskipotilaita. Siksi on huolehdittava aikuistenkin asianmukaisesta rokottamisesta (Broas ym.). Myös terveydenhuollon ammattilaisten influenssarokotukset ovat erittäin tärkeitä, jotta suojattaisiin niitä potilaita, joille influenssa voisi olla kohtalokas (Ruotsalainen).

Rokotteiden käyttöön voi liittyä myös haittoja, kuten kävi Pandemrixin tapauksessa (Lankinen). Aihetta käsittelevästä artikkelista selviävät myös pandemiarokotteen viranomaishyväksynnän erityispiirteet.

Mikrobilääkkeet voivat pelastaa infektiopotilaan hengen. Niillä on myös haittavaikutuksia, kuten *Clostridium*

*difficile*n aiheuttamat ongelmat (Kanerva ja Lyytikäinen). Mikrobilääkkeiden käyttöön liittyy myös resistenssin kehittymisen riski. Siksi antibioottikuurin määrääminen ei ole mikään pikkujuttu vaan vaatii aina harkintaa.

Monesti ei tule ajatelleeksi, kuinka eläinten infektioiden ehkäisy ja hoito vaikuttavat ihmisten terveyteen. Eläinten rokottaminen on ensisijaisen tärkeää esimerkiksi vesikauhun torjunnassa (Lehmann). Suomessa eläinten lääkintään käytetään onneksi maltillisesti mikrobilääkkeitä, millä on vaikutusta myös ihmisen taudinaiheuttajabakteerien lääkeherkkyyteen (Kivilahti-Mäntylä).

Jokaisessa Sic!-lehden numerossa on myös sellaisia artikkeleita, jotka eivät liity lehden teemaan. Tällä kertaa mukana on muun muassa lääkkeiden haittavaikutusilmoituksista kertova artikkeli (Karonen). Kirjoituksessa käydään tarkkaan läpi, minkälaisia johtopäätöksiä kansallisen haittavaikutusrekisterin ilmoitusten perusteella ei voi tehdä.

Otamme mielellämme vastaan lukijoiden ehdotuksia lehden teemoiksi ja artikkelien aiheiksi! Ehdotuksia voi lähettää esimerkiksi osoitteeseen sic@fimea.fi. ■